

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov habilitačnej práce:

PSYCHOMETRICKÉ VLASTNOSTI A SLOVENSKÉ NORMY DOTAZNÍKOV ČRTOVEJ EMOCIONÁLNEJ INTELIGENCIE PRE DETI A ADOLESCENTOV

Autorka habilitačnej práce: PaedDr. Lada Kaliská, PhD.

Rozsah práce: 201 strán textu

Vedný odbor: 3.1.11 Pedagogická, poradenská a školská psychológia

1. Aktuálnosť a relevantnosť zvolenej práce – poznatkový systém

PaedDr. Lada Kaliská, PhD. sa v habilitačnej práci koncentrovala na psychodiagnostiku konštruktu emocionálnej inteligencie (vo forme paradigmy schopnosti a črty). Empiricky verifikovala psychometrické vlastnosti slovenských verzií dotazníkov TEIQue pre deti a adolescentov. Habilitačná práca je rozdelená do siedmich samostatných častí. Autorka analyzovala teoretické východiská k problematike inteligencie, najmä vzhľadom na varietu koncepcií, vrátane historických koncepcií. Značný záujem prejavila o kľúčovú problematiku emocionálnej inteligencie, najmä jej črtovú charakteristiku a jej vymedzenie oproti koncepcii schopnosti. Tretia časť bola orientovaná na dotazník črtovej emocionálnej inteligencie TEIQue-CF, vrátane jeho reliability, validity a orientačných slovenských noriem. Štvrtá časť informovala o verzii dotazníka TEIQue-AF, vrátane interpohlavných rozdielov, výsledkov faktorovej analýzy, ako aj reliabilizačných a validizačných štúdií a noriem. V piatej časti autorka kriticky analyzovala konštrukt emocionálnej inteligencie a načrtla svoje budúce výskumné zámery. Aplikačné aspekty práce sú sumarizované v šiestej časti, v ktorej sa diskutovalo o potenciáli emocionálnej inteligencie v prostredí školy. Podobná orientácia práce prevláda aj v závere, kde sa hodnotili najmä validizačné i reliabilizačné štúdie s uvedenými dotazníkmi.

2. Metodologický aspekt práce

V habilitačnej práci autorka pripravila detailný prehľad psychodiagnostických metódik intenzívne používaných v psychológii osobnosti, ako aj v pedagogickej a školskej psychológii. Najmä s prihliadnutím na ich konštrukciu, základné štandardizačné postupy, normotvorné údaje a možné skreslenia výsledkov testovania. Popri historických aspektoch testovania pozornosť venovala aj ich kritickému zhodnoteniu.

3. Teoretický, metodologický a praktický prínos habilitačnej práce

Habilitačná práca zhrnula požiadavky na psychodiagnostické pomôcky používané v pedagogickej a školskej psychológii. Pre používateľa poskytuje relevantné poznatky, ktoré sa v súčasnosti vyžadujú pri realizácii tejto významnej psychologickkej činnosti. Rešpektovanie získaných poznatkov môže významne prispieť k zvýšeniu úrovne psychologického výskumu vôbec. V psychodiagnostickej praxi možno využiť aj koncentrované údaje o spoľahlivosti a validite psychologických testov.

Pozitíva habilitačnej práce:

- komplexný prístup k skúmanej problematike,
- predložená habilitačná práca predstavuje hodnotný príspevok k optimalizácii výskumných metodík v aktuálnej kognitívnej oblasti, pričom autorka sa nevyhýba ani kritickému zhodnoteniu používaných metód,
- spracovanie výskumnej problematiky bolo pozitívne ovplyvnené preštudovaním značného rozsahu dostupnej odbornej literatúry. Vyzdvihnúť možno fakt, že autorka starostlivo našťudovala dostupnú slovenskú odbornú literatúru,
- koncepčné a literárno-teoretické zvládnutie problematiky dokumentovala habilitantka primeranou štylizáciou zámerov, adekvátnou argumentáciou, prepojením a skĺbením jednotlivých významových celkov ako aj koncepčnými závermi pre teóriu a prax.

Pripomienky k oponovanej práci:

- s. 14 – habilitantka konštatovala, že v „deväťdesiatych rokoch 20. storočia sa v psychológii začali etablovať a verifikovať nové druhy inteligencií...“ – tento trend prebehol pravdepodobne už podstatne skôr – podnetné návrhy na rozšírenie inteligencie poskytol už španielsky lekár a psychológ Juan Huarte (1529 – 1588) koncepciou troch inteligencií, na počiatku 20. storočia W. Stern a v dvadsiatych rokoch E.L. Thorndike,
- s. 26 - habilitantke možno odporúčať detailnejšie rozpracovanie konštruktu tacit knowledge doposiaľ používanom len v rámci praktickej inteligencie, najmä v intenciách pôvodných úvah filozofa M. Polanyiho, že „človek vie vždy viac, než si myslí“,
- medzi tréningové metódy zvyšovania inteligencie možno zaradiť aj medzinárodný projekt „FNF: The Venezuelan Intelligence Project 2001 – 01 – 26“ riadený domácim Ministry for the Development of Human Intelligence,
- jednotlivé položky oboch dotazníkov vyžadujú ich starostlivejšie „poslovenčenie“ – napr. neobratné formulácie typu „mám tendenciu...“, zaradenie dvoch záporov za sebou a podobne.

Do diskusie predkladám tieto otázky:

- Emocionálna a praktická inteligencia – prevláda koncepcná spolupráca alebo konfrontácia?
- Aká je Vaša predstava ideálneho intervenčného programu na zvýšenie inteligencie?

Záver:

Predložená habilitačná práca PaedDr. Lady Kaliskej, PhD. „*Psychometrické vlastnosti a slovenské normy dotazníkov črtovej emocionálnej inteligencie pre deti a adolescentov*“ v plnom rozsahu splnila vymedzené ciele ako aj požiadavky kladené na tento druh vedeckej práce. Autorka v nej preukázala primerané schopnosti zvolený problém na odbornej úrovni zvládnuť. Práca vychádza z vhodnej teoretickej základne a je napísaná zrozumiteľným odborným jazykom. V súlade s pozitívnym hodnotením habilitačnej práce odporúčam, aby bola predmetom obhajoby a po jej úspešnom priebehu aby bola PaedDr. Lade Kaliskej, PhD. udelená vedecko – pedagogická hodnosť **d o c e n t**.

Bratislava, 20. 4. 2015

prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.

